

FITXA IDENTIFICATIVA**Dades de l'Assignatura**

Codi	44525
Nom	Discapacitat sensorial auditiva
Cicle	Màster
Crèdits ECTS	2.5
Curs acadèmic	2021 - 2022

Titulació/titulacions

Titulació	Centre	Curs	Període
2215 - M.U. Educació Especial 16-V.2	Facultat de Filosofia i Ciències de l'Educació	1	Primer quadrimestre

Matèries

Titulació	Matèria	Caràcter
2215 - M.U. Educació Especial 16-V.2	8 - TIC y discapacitat	Optativa

Coordinació

Nom	Departament
LOPEZ TORRIJO, MANUEL	120 - Educació Comparada i Història de l'Educació

RESUM

La present assignatura aborda en les característiquesdiferencials que presenten aquelles persones amb deficiència auditiva i elsserveis, programes, metodologies, materials que poden ajudar al seu ple desenvolupament humà.

S'analitzen les característiques iimplicacions de les diferentstipologies de deficiència auditiva.

S'aprofundeix en elsfonamentspsicològics i pedagògics de la intervenció logopédica.

S'analitzen i valoren elsdiferentsmodels i mètodes de comunicació i rehabilitació.

Finalments'aprofundeix de manera específica en l'atenció de la deficiència auditiva en l'atenció primerenca i educació infantil.

CONEIXEMENTS PREVIS

Relació amb altres assignatures de la mateixa titulació

No heu especificat les restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

Altres tipus de requisits

COMPETÈNCIES

2215 - M.U. Educació Especial 16-V.2

- Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements adquirits i la seua capacitat de resolució de problemes en entorns nous o poc coneguts dins de contextos més amplis (o multidisciplinaris) relacionats amb la seua àrea d'estudi.
- Que els estudiants siguen capaços d'integrar coneixements i afrontar la complexitat de formular judicis a partir d'una informació que, sent incompleta o limitada, incloga reflexions sobre les responsabilitats socials i ètiques vinculades a l'aplicació dels seus coneixements i judicis.
- Que els estudiants sàpiguen comunicar les conclusions (i els coneixements i les raons últimes que les sustenten) a públics especialitzats i no especialitzats d'una manera clara i sense ambigüitats.
- Que els estudiants posseïsquen les habilitats d'aprenentatge que els permeten continuar estudiant d'una forma que haurà de ser en gran manera autodirigida o autònoma.
- Posseir i comprendre coneixements que aportin una base o oportunitat de ser originals en el desenvolupament i / o aplicació d'idees, sovint en un context de recerca.
- Conèixer i ser capaç de dissenyar, aplicar i avaluar els sistemes de comunicació augmentativa.
- Conèixer i comprendre processos d'investigació en l'àmbit de les necessitats específiques de suport educatiu i social
- Tindre un compromís actiu amb la no discriminació, la igualtat d'oportunitats i l'equitat
- Buscar, gestionar i analitzar informació científicoprofessional
- Conèixer els principis ètics de l'actuació professional en l'àmbit de l'atenció a les necessitats específiques de suport educatiu
- Saber previndre l'aparició y/o intensificació de necessitats específiques de suport educatiu
- Saber col·laborar en els àmbits acadèmic i social amb famílies, professionals i institucions
- Conèixer i interpretar informes tècnics, d'investigació i d'avaluació sobre accions, processos i resultats educatius
- Conèixer i analitzar els programes que oferta l'administració educativa
- Conèixer i comprendre els procediments d'avaluació i intervenció en l'entorn escolar en xiquets i xiquetes amb necessitats específiques de suport educatiu

- Dissenyar, aplicar i avaluar estratègies educatives inclusives
- Dissenyar, planificar i avaluar mesures ordinàries i específiques d'atenció en funció de les diferents necessitats específiques de suport educatiu i en el context social
- Conèixer i comprendre l'impacte de les necessitats específiques de suport educatiu sobre les relacions familiars
- Conèixer l'etiologia i les característiques físiques, cognitives i emocionals de diferents síndromes que cursen amb necessitats específiques de suport educatiu

RESULTATS DE L'APRENTATGE

S'espera que l'estudiantat, en finalitzar la matèria, siga capaç de:

- Conèixer les classificacions i conseqüències de les diferents sordeses i les seues implicacions educatives principals.
- Conèixer els senyals d'alerta per a identificar la deficiència auditiva en xiquets.
- Conèixer els fonaments psicològics i pedagògics de la intervenció logopèdica.
- Iniciar-se en les metodologies de rehabilitació i comunicació més útils i actuals.
- Conèixer la tecnologia d'ajuda per a la deficiència auditiva (assignatura afí).
- Conèixer la realitat social de la deficiència auditiva: integració soci-laboral, moviment associatiu.
- Conèixer les principals normatives que regulen el seu desenvolupament i tenir criteris i propostes personals de millora.
- Ser capaç de dissenyar un programa d'intervenció i educació referit a un cas concret d'alumnat amb deficiència auditiva.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. La deficiència auditiva i les seues implicacions educatives

- Què és la deficiència auditiva.
- Tipus de sordera.
- Graus i les seues implicacions.
- La deficiència auditiva en xifres.
- Dificultats i conseqüències de la sordera.
- Claus de la intervenció.
- Mites sobre la deficiència auditiva.

2. Fonaments de la Intervenció logopèdica

- Desenvolupament cognitiu, llenguatge i deficiència auditiva.
- Llenguatge i representació mental.
- Lectura, fonologia i sordera.
- Fonaments lingüístics de la intervenció logopèdica
- Requisits bàsics del desenvolupament verbal.

3. Principals models i mètodes de comunicació i rehabilitació

- Models gestuals: Llengua de signes. Dactilologia.
- Models auditiu-oral: Comunicació bimodal. Labiolectura. Paraula Complementada. Metodologia Verbotonal. Model Oral Complementat.

4. Atenció primerenca i infantil del deficient auditiu

- Detecció i diagnòstic primerencs.
- Intervenció primerenca.
- Intervenció en l'etapa infantil
- Consideracions pedagògiques de la intervenció logopèdica.
- La família i el desenvolupament del xiquet amb dèficit auditiu.

VOLUM DE TREBALL

ACTIVITAT	Hores	% Presencial
Classes teoricopràctiques	17,50	100
Elaboració de treballs en grup	15,00	0
Estudi i treball autònom	18,00	0
Lectures de material complementari	5,00	0
TOTAL	55,50	

METODOLOGIA DOCENT

En funció del perfil acadèmic de l'alumnat i d'acord amb els principis i plantejaments de la de la Inclusió Educativa, referida a la deficiència auditiva, la metodologia d'aquesta matèria cerca que l'alumne realitze un aprenentatge actiu, individualitzat, participatiu i solidari, per la qual cosa combina:

- Lliçó Magistral participativa: Exposició de continguts per part del professor o dels alumnes, per a justificar, emmarcar i aclarir els diferents continguts temàtics.
- Cerca, anàlisi i estudi crític de fonts documentals, normatives, experiències, propostes teòriques, estudis, recerques
- Estudi personal i en grup relacionat amb les classes teòriques, pràctiques, sobre els continguts de la matèria.
- Disseny, elaboració i presentació escrita i oral d'un programa d'intervenció logopèdica i educativa.
- Revisió i orientació del treball individual i en grup.
- Participació en la dinàmica de la classe.
- Complementació amb tasques optatives d'aprofundiment, propostes pel propi alumnat.

AVALUACIÓ

CRITERIS:

- Coneixement i valoració de la deficiència auditiva i les seues implicacions psicològiques, educatives i socials.
- Aproximació als principals mètodes i sistemes de rehabilitació.
- Disseny de programes d'intervenció.

TÈCNIQUES:

- Disseny d'un Programa d'Intervenció personal o en grup: 60%. Recuperable.
- Justificació escrita del Programa d'Intervenció: 30%. Recuperable.
- Participació en la dinàmica de la classe i en activitats programades: 10 %. Recuperable.

REFERÈNCIES

Bàsiques

- Torres, S. et al. (1999). Deficiencia auditiva. Guía para profesionales y padres. Ediciones Aljibe.
- Torres, S. et al. (1995). Deficiencia auditiva. Aspectos psicoevolutivos y educativos. Ediciones Aljibe.
- Torres, S. (coord..) (2001). Sistemas alternativos de comunicación. Manual de comunicación aumentativa y alternativa: sistemas y estrategias. Ediciones Aljibe.
- FIAPAS (2004). Manual Básico de Formación especializada sobre discapacidad auditiva. FIAPAS.
- Gajic, K., Morant, A. (2010). Sordera y comunicación. Ediciones Aljibe.

Complementàries

- Torres, S. Ruiz, M.J. (1996). La Palabra Complementada. El Modelo oral Complementado: Introducción a la intervención cognitiva en logopedia. Vol. I. CEPE.
- FIAPAS (2008). Interacciones comunicativas entre padres/madres e hijos/as con sordera. MEC-Fundación ONCE.
- García, J.M., Pérez, J. (2001). El niño con déficit auditivo en el aula. Diego Marín.
- Fernández, J.A., Villalba, A. (1996). Atención educativa de los alumnos con necesidades Educativas especiales derivadas de una deficiencia auditiva. Conselleria de Cultura, educación y Ciencia.

- Monfort, M, Rojo, A., Juárez, A. (1981). Programa elemental de comunicación bimodal. CEPE.
- Aguilar, J. L., Alonso, M., Arriaza, J. C., Brea, M., Cairón M. I., Camacho, C. y Sánchez, J. J. (2008). Manual de atención al alumnado con necesidades específicas de apoyo educativo derivadas de discapacidad auditiva. Junta de Andalucía, Consejería de Educación. Recuperado de <http://www.juntadeandalucia.es/educacion/webportal/abaco-portlet/content/aca52fcb-f247-4c4b-88b6-690486023ca3>
- Borregón, S. (2016). Hipoacusia y sordera. Manual del conocimiento de la sordera y de la persona sorda a la intervención educativa. CEPE
- FIAPAS (2007). Dossier divulgativo para familias con hijos con discapacidad auditiva. Información básica para el acceso temprano a la lengua oral. FIAPAS.
- FIAPAS (2011). Apoyo a la comunicación oral en el ámbito educativo. Orientaciones prácticas para la aplicación de recursos. FIAPAS
- FIAPAS (2011). Sordera infantil. Del diagnóstico precoz a la inclusión educativa. Guía práctica para el abordaje interdisciplinar. FIAPAS.

ADDENDA COVID-19

Aquesta addenda només s'activarà si la situació sanitària ho requereix i previ acord del Consell de Govern

1. Continguts

Es mantenen els continguts inicialment arreplegats en la guia docent

2. Volum de treball i planificació temporal de la docència

Manteniment del pes de les diferents activitats que sumen les hores de dedicació en crèdits ECTS marcades en la guia docent original.

Sessions programades en les mateixes dates i hores amb la mateixa duració

La modalitat de la docència s'adaptarà en funció de les necessitats sanitàries (en línia, híbrida o presencial)

3. Metodologia docent

1. Docència presencial.

2. Pujada de materials a l'Aula virtual

3. Proposta d'activitats per aula virtual

4. Debats en el fòrum

5. Desenvolupament de projectes

6. Tutories mitjançant videoconferència

7. Fòrum en Aula Virtual.

En cas de la docència presencial no fóra possible o alguna part de l'alumnat no poguera accedir a ella:

8. Videoconferència síncrona BBC

4. Avaluació

1. Proves d'avaluació mitjançant projectes individuals o en grup

2. Prova escrita oberta. Si les condicions del COVID19 ho permeten, aquesta serà presencial. SI això no

fóra possible, la prova escrita es farà online.

3. Participació en la dinàmica de les classes.

4. Treballs d'aprofundiment individuals o en grup.

5. Bibliografia

Nova Webgrafia.

